

sin Portefeuille. Mægtig maalte Aar for Aar være adspredt og ødelagt her, og jeg havde ofte tenkt derpaa med Bellagelse.

„Men, naar man betenter, hvilken Mængde Breve, Thorvaldsen i Aarenes Lov maa have modtaget, saa var det dog for livet at regne, som saaledes kunde være gaet tabt; beg — der var intet mere at se; alle Rum varre tomte.

„Under saabanne Overveielser og Betragninger blev det anført som et sørerent Træl hos vor Kunstner, at han aldrig forsærlig ødelagde Papir, og at de Breve, han modtog, derfor pleiede at opbygges omkring ham, indtil han omisider blev nødt til at rydde op, for at slæsse sig den fra Haanden.

„Men hvor gjorde han saa af dem, naar han dog ikke brændte dem?

„Paa engang faldt det som Skjel fra vore Dine!

„Fra Thorvaldsens Værelser forte en Trappe forbi en næsten alid lukket Gaderør, ned i en dyb Kjelder. Denne Kjelders Låbverelse var mig bekjendt fra mit tidligere Ophold i Rom, da jeg engang tilfældigt havde været dervned med Freund, som dengang boede hos Thorvaldsen. Nu syntes denne Nedgang usædvanlig; i de senere Aar havde den været beynlet til Opbevaringssted for afbrugte Gibsformer og deslige. Den maatte altsaa undersøges!

„En Lygte blev hentet, Nedgangen gjort noget ryddelig, og kun en Grusdyng holdt den gamle Hæledse lukket.

„Det første, vi stodde paa, var en Brunke Leer, som i sine tore Klumper bar Præg af Kunstnerens Haand. Ophugget, stukke dette Leer næsten ganse et, plat paa det sagtige Gulv liggende Marmorbasrelief, et bozzered Exemplar af Musernes Dans paa Helikon, som Thorvaldsen vel engang har sat tilside her og siden ganse glemt.

„Dybere inde i den raa, mørke Kjelder, som syntes at doige Slanger og Skorpioner, stumtede vi ved Hjælp af Lyzen et Par store Foulsteger, nogle Brædetasser og andre Skramlerier, og i det næste Diblik havde vi Forvisningen om, at vi her stode ved Afslørsstedet for al den Papiroversidighed, Thorvaldsen i en Stelle af Aar havde vidst at slæsse sig fra Haanden.

„Her løb altsaa en vid Mark for Undersøgelser og Opdagelser. Men Begjærligheden efter at komme i Besiddelse af denne Stat modte, som sædvanligt, endel Modstand af Morkeis Magier, der her, i Skikkelsen af Muursteen, Glas og deslige, protesterede mod hvært Indgreb.

„Maaske for at tringe de uregjerlige Papirer ned i disse cabne Gjemmesteder, eller maaske for at ikke Uvedkommende eller Nybegjærlige — til høis Klaaser jeg naturligvis ikke henregnede mig, — saa let skalde gjøre Undersøgelser, synes den Gamle, efterhaanden som han her deponeerede sine Papirer, at have lastet Muursteen, Glas, Veerklumper og andet Slight overpac, og var det ogsaa umegelig lykkedes ham, at gjøre Udpakningen beoverlig og vanskelig, især da det her kom an paa, ikke at sonderrive de temmelig fragtige og mælne Papirer.

„Vi maatte altsaa vælte disse Foulstager om paa Siden, og nu begyndte et Arbeide med at samle, udluste og torre de uoplyste Papirer, som varede i flere Dage, men som syntes rigeligen at løne sig. Vel var der mellem disse Masser af Breve ogsaa en Overflodighed af Stykker af Breve, som vanskeligt nok efter en saadan Forvirring vilde finde de tilsvarende, vidtadsprebte Fragmenter, men saameget mere vigtigt blev det, at selv ikke den ubetydeligste Pap blev uvaaagtet, men Alt tilhøbe indsnoret i Bundter og nedlogt i Kasser til Forsendelse.

„Med disse Sagers Ankomst til København begyndte, som man kan tenke sig, det interessanteste, men tillige det mestomme Arbeide ved disse Undersøgelser."

Thorvaldsens Ungdomshistorie. (1770—1804). Efter den afviste Kunstners Breverækning, egenhændige Optegnelser og andre efterladte Papirer. — Vi helede Publikums fardeles Æpmærfomhed paa dette i disse Dage paa Reichels Forlag udkomne høist interessante Skrift; det er Forfatteren Justitsraad Thiele's utrettelige og usorterede Arbeide vi have at tælle for dette sjonne Werk, som sikkert fortjener megen Paatjonnelse. Vi tillade os at afskrive af Forfatterens Fortale Folgende:

„Thorvaldsens Bolig i Palazzo Tomati havde altid, selv da den stod smykket med hans Samlinger og Kunstsætter, været lidet hyggelig. Nu, da Alt vor borte, med undtagelse af de gamle Meubler, der neppe talte at flyttes, var det næsten ikke ill at udholde.

„Imellem afsprett Halm, Bunker af Gaugespænder, splintrede Brædestumper og andre saabanne Levninger fra Indpakningen stode det gamle, brefstældige Chatol og de halstende Stole og Borde, som om de selv mistivlede om, at Nogen skulle ville kjøbe dem paa den forestaende Auction, nogenstid de dog havde tilhørt den store Thorvaldsen. Huset var saagdøt som opgivet, og ingen Laas og intet Låsyn var længere fornødnet.

„I saadan Tilstand vare disse Værelser, da jeg saae dem igjen, — disse Rum, hvorhen mine Tæker lange vejsraa saatid vore svine i de Aar, siden jeg forstie Gang her besøgte Thorvaldsen.

„I en veemædig Stemning gik jeg omkring og sparrede i det Usæd, som bedække Steengulvets Fliser, og tog op, hvad der, nu og da, knude tilbrage sig Opræmerkommehed.

„Hjæl og her ligede Papirstumper frem igennem Holmen. Det var Breve, eller Stykker af Breve, Bissitfort og deslige, men paa nogle af dem var Spor af Tegning eller Skrift af Thorvaldsens egen Haand.

„Det blev mig snart et Arbeide, at samle alle disse vildfarende og lidet paaagtede Stykker, og jo mere jeg samlede sammen, desto mere levende gik det op for mig, at her var Aldstillet at varetage for Thorvaldsens Biograph.

„I det gamle Chatols Stumper var der endnu adstilige Levninger tilbage, Stykker af Nedskaber, somme Estler og andet Slight, som bliver aldeles værdiløst, naar Eieren dser. Ved en nærmere Undersøgelse kom ogsaa en gammel, messingbeslaaet, fort, skumlet Brevestaffel for en Dag, og dens ærverdige, massive Extérieur forte Tæken til Thorvaldsens Olbefædre paa Jæloub.

„Bed at cabne den — hvilken Overraskelse! — fandtes et Par Breve, indhospede og omhyggeligt bewarede. Disse Breve vare fra Hjemmet, — fra hans Fader og Moder.

„Nu blev Sagen alvorlig! At der kunde være noget Slight tilbage fra vor Kunstners tidligere Aar, derom havde jeg aldrig vovet at gisre mig Haab. Begjærligheden efter at finde mere blev nu umættelig.

„Jeg havde allerede i København, medens Thorvaldsen endnu levede, oftere modtaget Høje af Breve, som ved Udpakningen af hans hidsendte Arbeider findom sandtes indstoppe som til Tylding i de gabende Huller. Saa ligegyldigt havde han behandlet sine Breve!

„Vel vare alle disse allerede af mig tagne til Indtegnet, men de henhørte til de senest afvigte Aar og vare saaledes maaske kun blevne reddede, fordi de havde ligget ham nærmest forhaanden, da han indpakpled sine Arbeider og trængte til noget at fylde ud med.

„Men hvormeget var altsaa ikke gaet tilgrunde paa denne og andre Maader!

„Jeg mindebedes, — og Enhver, der stædtig er kommen til Thorvaldsen i Palazzo Tomati — vil minde, — et lille Kammer ud imod Gaarden, hvor man altid fandt Overflodighed af Papirer i en hæsillet Tyrrelasse, hvor man ikke alene tillod sig findom at læse i de lidet bevogtede Breve, men hvor man ogsaa kunde finde Haandtegninger af Thorvaldsen, som den lykkelige Finber uden Samvittighedsstørkler kunde tillegne sig for

Thorvaldsens Museums
Smastryk-Samling 1850

Berlingske Tidende

12-12-1850